

Sandefjord Brass Symposium

Førpåskekonsert

Sandefjord kirke

lørdag 26. april klokka 17.00.

Dirigent: Knut Øverland

Program

Ouverture til Tryllefløyten (K. 620)

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)

Arr.: W. Rimmer

Rusalkas sang til månen (fra operaen Rusalka op. 114)

Antonin Dvorak (1841-1904)

Arr.: Gordon Langford

Solist: Hans Chr. Nystad (kornett)

Montagues og Capulets fra Romeo og Julie (opus 64ter)

Sergei Prokofiev (1891-1953)

Arr.: Gordon Langford

Cantilena

Philip Sparke (1951-)

Fra Sonate nr. 1

Daniel Speer

Trombonetrio: Helge Økstad, Geir Baarnes og Jørn-Sverre Andersen

Bist du bei mir (BWV 508)

J Gottfried Heinrich Stölzel (1690-1749)

Arr.: Ray Steadman-Allen

A Requim in Our Time (op. 3)

Einojuhani Rautavaare (1950-)

Trans.: Michael Antrobus

- 1) Hymnus
- 2) "Credo et dubito"
- 3) Dies Irae
- 4) Lacrymosa

Fuge i g-moll (Lille fuge) (BWV 578)

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Arr.: Sandy Smith

En liten reise i musikkhistorien

Om en måned skal Sandefjord Brass Symposium delta på Grenland International Brass Festival (GIBF). En flott konkurranse som gir deltagerne en mulighet til å presentere et større program enn mange av sine konkurransesøskene. GIBF viser frem brassbandets mange sider, som gjennom sine tre "konkurranser" åpner opp for et variert repertoar.

I år har Sandefjord Brass Symposium (SBS) valgt å sette sammen et program av klassisk musikk til denne konkurransen. Både i vårt kirke- og selvvalgtprogram har vi høstet fra den klassiske blomstrende hages solosang, kor og orkester – fra barokken frem til midten av forrige århundre.

På årets førpåskekonsert har vi valgt å presentere et knippe av disse stykkene, samt noen stykker vi rett og slett hadde lyst til å spille for dere.

Musikken på denne konserten er, med et unntak skrevet for andre typer ensembler. Det er alltid utfordrende å være tro til originalens idé når musikken skal overføres til en annen ensembleform i en annen tidsepoke. Messingblåsere og slagverk i 21. århundre har lite til felles med strykeorkester fra Wienerklassesimen, men vi har funnet frem til gode arrangementer som vi mener klarer å beholde den opprinnelige ideen. I tillegg åpner jo denne overgangen også for nye uttryksmuligheter som originalen ikke hadde ...

Mye av musikken som ble spilt i brassbandets tidlige epoke var arrangementer av klassiske perler. På den måten ble den klassiske musikken gjort tilgjengelig for det store lag av folket gjennom brassbandbevegelsen.

Musikk har til alle tider vært underholdning. Ikke i meningen "å holde under", men for å skape oppmerksomhet, bevege tilhørerne og gi en indre og ytre opplevelse. Musikk er en kunstdisiplin. Betydningen av, og hensikten med kunst har variert gjennom tidene, og definisjoner og begreper har vært, og er, tilsvarende omdiskutert. Musikk blir ikke til hos komponisten, ei heller hos musikeren når hun spiller den, men først når den blir fremført for et publikum får den sin hele og fulle verdi. Det er derfor alltid spennende når vi fremfører musikken for våre tilhørere.

Om vi utøver kunst må andre bedømme, men vi forsøker uansett alltid å leve opp til vårt slagord om å skape *gode øyeblikk og varige minner*.

PROGRAMNOTER

Overture til Tryllefløyten (K. 620)

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)

Arr.: W. Rimmer

Tryllefløyten er en opera i to akter komponert i 1791, med en tysk libretto av Emanuel Schikaneder. Operaen er i formen "Singspiel", en populær form som inkluderer både synging og snakket dialog. Den er Mozarts siste og kanskje mest spilte opera. Den ble første gang satt opp i 1791, og siden har den gått sin seiersgang rundt om i hele verden.

Operaen ble helt fra starten omdiskutert. Den fått så vel storpolitiske, filosofiske og frimureriske tolkninger opp gjennom tidene. I begynnelsen av overturen vil du høre noen kraftige akkorder, som enkelte mener symboliserer tallet tre – som er frimurnes tall. Andre sier de hører både dørbanking og at klokka slår tolv.

Musikken taler for seg selv uansett, og selv om librettoen er ganske absurd og uten sammenheng til tider, er det ikke tvil om at Tryllefløyten dreier seg om kampen mellom godt og ondt.

Tryllefløyten er et idédrama hvor det onde stilles opp mot det gode, og hvor den personlige modning foregår som en serie prøver. Selvfølgelig får de elskende hverandre, og lever lykkelig til sine dagers ende, som seg hør og bør i eventyrene.

Rusalkas sang til månen (fra operaen Rusalka op. 114)

Antonin Dvorak (1841-1904)

Arr.: Gordon Langford

Solist: Hans Chr. Nystad (kornett)

Det hele begynte med at forfatteren Kvapil skrev librettoen basert på et eventyr. Han fullførte teksten før han hadde funnet noen komponist. Alle hans komponistvenner var opptatt med andre oppgaver, så de tipset han om at Dvorak var på jakt etter noe å gjøre. Dvorak ble umiddelbart fanget av teksten, og en av de store, romantiske operaene ble raskt fullført.

I Rusalka tar Antonín Dvořáks praktfulle musikk oss med inn i en eventyrlig verden, til en historie du kanskje kjenner fra før. som den tsjekkiske komponisten skapte sin opera over i 1900.

Vi gir dere kun et lite høydepunkt fra operaarienes stjernehimmel, nemlig noe av det vakreste som er skrevet. Rusalka synger sin sang til månen, der hun ber den om å fortelle Prinsen om sin kjærlighet.

Montagues og Capulets fra Romeo og Julie (opus 64ter)

Sergei Prokofiev (1891-1953)

Arr.: Gordon Langford

Montagues og Capulets er de to rivaliserende familiene fra Shakespeares Romeo og Julie. De ligger i en feide som har vart så lenge at de ikke lenger kan huske hvorfor de strides. Hatet og hevnen råder, siden ingen av dem er klar for å tilgi og glemme fortiden. Historien spinner rundt den ungdommelige tenåringskjærligheten mellom Romeo og Julie – fra hver sin side familie i feiden. For å gjøre en lang historie kort, ender feiden først når de rivaliserende familiene finner kjæresteparet døde.

Sergei Prokofievs Montagues og Capulets som vi spiller er et arrangement av en sats fra Romeo og Julie suite nummer to, første sats. Første gang fremført i 1938 (opus 64ter). Stykket er også kjent som Dance of the Knights slik det heter i Prokofievs ballettmusikk i første akt, scene 2.

Den mørke stemningen i stykket har blitt en de facto signaturmélodi for sovjetperioden, og har blitt brukt som filmmusikk til et hav av drama, dokumentarer, reklame som omhandler Sovjet.

Suiten som vårt arrangement er basert på ble første gang fremført i 1938.

Cantilena

Philip Sparke (1951-)

Sparke har bidratt med en stor katalog med musikk til både brassband og janitsjarkorps. Han kommer fra England, og studerte komposisjon, trompet og piano ved Royal College of Music. Det var under sitt opphold der han fant stor interesse i korpsmusikk. Her spilte han i skolens janitsjarkorps, og var med på å starte opp et brassband.

I 2000 tok han skrittet fullt ut, og ble komponist på heltid. Han er en ettertraktet komponist, og har skrevet musikk til ensembler over hele verden. Han har skrevet pliktnummer til nasjonale mesterskap i New Zealand, Sveits, Holland, Australia og UK, inkludert tre ganger for de nasjonale finalene i Royal Albert Hall. Hans konkurransemusikk blir brukt i alle sammenhenger der brassband møtes.

Cantilena er skrevet på bestilling fra Grenland International Brass Festiaval til årets konkurranse i april. Dette er derfor en "førverdenspremiere" av en ganske tradisjonelt oppbygd hymne sett med brassbandøyne.

Fra Sonate nr. 1

Daniel Speer (1636-1707)

Trombonetrio: Helge Økstad, Geir Baarnes og Jørn-Sverre Andersen

Speer var både forfatter og komponist i barokken. Han skrev bøker om musikk, og var spesielt interessert i trombonen. Det ble ikke skrevet mye bøker om musikk generelt, og ikke læreverk for instrumentaler spesielt i denne tiden. Grunnen var enkel; instrumentalkunnskap ble ansett som "bedriftshemmeligheter", og hvis for mange lærte seg dette, ville det raskt bli for mange i kampen om jobbene.

I tillegg til å skrive tekster, komponerte Speer musikk. Den blir ikke spilt så mye i dag, men en del av musikken blir ofte brukt av forskjellig trombone- og messingensembler.

Bist du bei mir (BWV 508)

J Gottfried Heinrich Stölzel (1690-1749)

Arr.: Ray Steadman-Allen

Johann Sebastian Bach blir ofte feilaktig nevnt som komponist til denne arien. Det er nok fordi han skrev den inn sin Notatbok til Anna Magdalena Bach uten å nevne den opprinnelige komponisten. Dette er den andre av to notatbøker som Johann Sebastian Bach skrev til sin andre kone, Anna Magdalena. Denne andre boken inneholder en samling av Bachs egen musikk blandet med annen musikk fra samtiden, og gir et blikk inn i det 18. århundrenes musikk og i Bachs families musikalske smak.

Melodien er opprinnelig en del av Gottfried Heinrich Stölzel opera Diomedes, oder die triumphierende Unschuld som ble oppført i Bayeruth i 1718. Selve operapartituret er forsvunnet, men arien ble en del av Berlin Sangakademie, men ble ansett som forsvunnet i løpet av 2. verdenskrig inntil den ble gjenoppdaget i 2000 på konservatoriet i Kiev.

I en engelsk oversettelse er teksten:

When thou art near, I go with joy
To death and to my rest.
O how pleasant would my end be,
If your fair hands
Would close my faithful eyes.

A Requim in Our Time (op. 3)

Einojuhani Rautavaare (1950-)

Trans.: Michael Antrobus

Einojuhani Rautavaare er en de mest kjente samtidsmusikere i Finland, og hans karriere strekker seg over syv tiår. Hans produksjon består blant annet av ti operaer, åtte symfonier og en rekke konserter for soloinstrumenter inklusiv den populære Cantus Arcticus - konsert for fugler og orkester.

A Requim in Our Time (1953) er Rautavaares første store verk. Stykket er i fire satser, og originalt for 13-manns messingensemble, pauker og slagverk, og er dedisert til minne om hans mor som døde under den andre verdenskrig. Selv om stykke er av hans første, viser det allerede frem hans umiskjennelig språk som organisk kombinerer moderne stemninger variert og meget godt integrert med referanser til en svært raffinert neoromantikk.

1) Hymnus

Hymnus er markert Festivamente i partituret, og har energirike fanfarer fra begynnelse til slutt. En spesiell og slående måte å åpne et requim på.

2) "Credo et dubito"

Dette er på mange måter kjernen i verket, der tro settes opp mot tvil. Satsen er hurtig, og begynner med en litt nølende og staccato frase med sekstendeler som kastes rundt i orkesteret. Flere ganger blir vivacen avbrutt av en koral fremført grave, men det livlige klarer alltid å komme tilbake.

3) Dies Irae

Dies Irae er en sammenhengende, skarpt artikkelert Allegro. Her kan man finne noen røtter til den tradisjonelle requiemet, men har mye opphisset og kraftige musikalske uttrykk.

4) Lacrymosa

Dette er den satsen som minner oss mest om et requiem. Et mykt teppe av overlappende toner åpner og avslutter denne forsikte og rolige satsen. Et lite stykke meditativ musikk som får oss til å samle tankene, og samtidig bli litt fjern.

Fuge i g-moll (Lille fuge) (BWV 578)

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Arr.: Sandy Smith

Fuge i g-moll er opprinnelig et stykke for orgel. En vanlig misoppfatning er at dette stykke er av liten betydning, siden komponisten skrev dette i sin undertittel. Liten er derimot tatt inn i tittelen for å hindre forvirring med det lengre Store fantasi og fuge i g-moll (BWV 542).

Et fengende hovedtema presenteres på de først fire-og-en-halv taktene. At Bach kunne la dette dette korte motivet vokse til en så kompleks og sammenflettet fugue er et bevis på hans geni.

Det fengende temaet har inspirert mange opp gjennom årene. Mange husker nok et fengende utgave levert av Swingle Singers i filmen "Thank you for smoking". De yngre publikummere kan finne stykket igjen i filmen Shrek Forever After. Yngwie Malmsteen har laget en versjon for to gitarer.

EKSTRANUMMER

Locus Iste (WAB 23)

Anton Bruckner (1824-1896)

Arr.: Reid Gilje

Locus iste er en såkalt gradual fra den romersk katolske kirkens messe, og er skrevet nettopp for å hylle kirken. Stykket er kanskje komponistens mest kjente motett, og er dedikert til et kapell i katedralen i Linz der Bruckner jobbet fra 1868. Locus iste hører til i hans Messe i e-moll og ble første gang oppført i 1869.

Locus iste er en konsis miniatyr. Stykket utnytter 19-hundretallets frihet til å bevege seg kromatisk fritt mellom tonearter, men unngår de mest ekstreme varianter.

Bruckner er mest kjent for sine kjempesymfonier. Mektig og til tider volsdsomme.. Byggmester for symfonier med katedraler av lyd, som var sterkt påvirket av Wagners store operaer, og som i sin tur var en inspirator for Gustav Mahler. Han skrev tre messer som var en fortsettelse av Wienertradisjonen etter Haydn, Beethoven og Schubert.

Bruckners over tretti motetter blir ofte glemt, men de er en viktig del av hans komposisjoner. De viser hans sterke romersk katolske tro, og bruker modale akkorder og lange, Gregoriansklignende linjer fra de store mesterne i renessansen. Skifter i harmonikken, og kompositoriske grep viser Bruckners romantiske følsomhet, og blokker av kontrasterende lyder viser komponistens røtter som en orgelimprovisatør.

På tross av å være en "koloss" i denne sammenheng, komponerte han også en rekke mer sakrale korverk som på mange måter lever i sin egen verden, uten sammenligning til sine gigantiske søsken som på mange måter tilhørte sin samtid og snakket i sitt politiske språk.

This place was made by God,
a priceless mystery,
it is beyond reproach.

SBS er veldig glad i arrangementet Reid Gilje har gjort til bandet, og syntes det hyller kirken på en verdig måte.

Sandefjord Brass Symposium

SBS er et tradisjonelt brassband og spiller et variert repertoar som strekker seg fra det rytmisk lette, via det klassiske og tradisjonelle til det helt moderne uttrykket. Vårt overordnede mål for alt vi gjør er å skape gode øyeblikk og varige minner, både for oss selv og publikum.

Ensemblet ble etablert i 1987 og utviklet seg raskt til å bli et av Norges fremste. Kjernen av musikere har tilknytning til Sandefjord, men hele Østlandet er representert i rekkene. I Sandefjord er det mange som har besøkt våre tradisjonelle jule- og påskekonserter. Veldig mange har også fått høre oss på Humanistisk konfirmasjon på Hjertnes. Vi har også hatt flotte konserter sammen med Lars Martin Myhre, Hilde Heltberg, Jan Eggum, Iver Kleive, Ole Edvard Antonsen, Knut Reiersrud, Kjell Bækkelund, Øystein Baadsvik, Philip McCann, Frode Thingnæs og mange flere.

I tillegg til utstrakt konsertvirksomhet, deltar vi også på konkurranser. Det har blitt mange gode plasseringer gjennom årene, med to seire i NM som foreløpige høydepunkt. SBS har representert Norge i europamesterskap to ganger. Av og til kan du også høre oss i små grupper spille i gatene under Handelens dag, åpning av julegatene og tilsvarende arrangementer.

Gode øyeblikk. Varige minner.

Ønsker du å vite mer om oss, eller bli oppdatert på våre fremtidige arrangementer:

www.sbs.no